УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ПРИ ПРЕДСТАВНИКУ ПРЕЗИДЕНТА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ВОЛИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОБЛАСНИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ
ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ
1993 рік

Луцьк — 1992

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ ПРИ ПРЕДСТАВНИКУ
ПРЕЗИДЕНТА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ВОЛИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОБЛАСНИЙ
КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

К А Л Е Н Д А Р

ЗНАМЕННИХ І ПАМ"ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ

1993 рік

Л у ц ь к - 1992

Уклали: Давидова Г.В.
Ксендзук Е.С.
Шігас М.В.
Огнева О.Д.

Відповідальні за випуск:
Кухарська Г.С.
Силюк А.М.

"Календар знаменних I пам"ятних дат ВолинI" мIстить матерIали про визначнI подII IсторII, громадсько-полIтичного та культурного життя областI, ювIлеI уродженцIв краю та видатних дIячIв, чиI життевI шляхи пролягли через Волинь.

ПосIбник вIдкриваеться хронологIчним перелIком основних дат 1993 року. ДалI подаються число, мIсяць, назва подII, текстова довIдка I список лIтератури. В останньому спочатку вказуються книги, потIм статтI з журналIв I газет, довIдковI видання та бIблIографIчнI посIбники.

"Календар знаменних I пам"ятних дат ВолинI" буде корисним для культосвIтнIх працIвникIв, викладачIв, студентIв, краезнавцIв.

ЗНАМЕННІ І ПАМ"ЯТНІ ДАТИ ВОЛИНІ

НА 1993 РІК

8 січня - 80 років від дня народження Я.В.Смелякова (1913-1972) - російського поета

9 січня - 95 років від дня народження О.М.Цинкаловського (1898-1983) - історика, археолога, краєзнавця, дослідника Волині

10 січня - 10 років від дня смерті Є.С.Шабліовського (1906-1983) - українського літературознавця, члена-кореспондента АН України

8 лютого - 180 років від дня смерті Т.Чацького (1765-1813) - польського вченого і громадського діяча

13 лютого - 100 років від дня народження П.К.Волинського (1893-1982) - українського літературознавця, педагога, професора

24 лютого 80 років від дня народження Е.Г.Казакевича (1913-1962) - російського письменника

1 березня 135 років від дня народження П.А.Тутковського (1858-1930) - видатного українського геолога та географа

9 березня - 70 років від дня народження М.Я.Олійника (1923)- українського письменника

12 березня - 105 років від дня народження К.Х.Граната (1888-1977) - українського письменника

13 березня - 50 років від дня народження М.В.Панасюка (1943)- українського письменника

18 квітня - 90 років від дня народження В.О.Симаковича (1903-1969) - українського письменника

19 квітня - 90 років від дня народження І.В.Степанюка (1903-1934) - українського письменника

травень - 410 років від дня смерті князя А.М.Курбського (1528-1583) - воєводи, відомого політичного діяча, письменника і перекладача

I5 травня	- I20 рокІв вІд дня народження П.П.Скоропадського (I873-I945) - останнього українського гетьмана
23 травня	- 55 рокІв вІд дня загибелІ Є.Коновальця (I89I-I938) - українського вІйськового І полІтичного дІяча
I червня	- 25 рокІв вІд часу вІдкриття турбази "СвІтязь" (I968)
3 червня	- 200 рокІв вІд дня народження А.Мальчевського (I793-I826) - польського поета
20 червня	- 30 рокІв вІд дня вІдкриття Шацького лІсного технІкуму (I963)
27 червня	- I30 рокІв вІд дня страти З.Сераковського (I826-I863) - дІяча польського, росІйського І литовського революцІйно-визвольного руху
I серпня	- 80 рокІв вІд дня смертІ ЛесІ УкраІнки (I87I-I9I3) - видатноІ украІнськоІ письменницІ
II серпня	- 50 рокІв вІд дня смертІ Власа Мизинця (I907-I943) - украІнського поета І публІциста
I2 серпня	- 20 рокІв вІд дня пуску першоІ черги Луцького картонно-руберойдового заводу (I973)
7 вересня	- 65 рокІв вІд дня народження Є.С.Лещук (I928) - украІнськоІ поетеси
7 вересня	- 65 рокІв тому у м.Луцьку вІдбулась перша конференцІя "СІльроб - ЄднЄстІ" (I928)
8 вересня	- 95 рокІв вІд дня народження Н.М.УжвІй (I898-I986) - украІнськоІ актриси, народноІ артистки СРСР
I7 вересня	- 75 рокІв вІд дня створення у м.Луцьку товариства "ПросвІта" (I9I8)
27 вересня	- 40 рокІв вІд дня народження М.Ю.Рябчука (I953)- украІнського письменника І критика
жовтень	- I0 рокІв вІд часу смертІ М.Ю.МалиновськоІ (I94I-I983) - украІнськоІ письменницІ та критика
I6 жовтня	- 65 рокІв вІд дня народження С.Т.Рудика (I928) - украІнського письменника

4 листопада - 15 років від часу відновлення роботи Волинського державного народного хору (1978)

5 листопада - 70 років від дня народження С.М.Трофимука (1923-1979) - українського письменника

19 грудня - 50 років від дня народження О.В.Криштальської (1943) - поетеси та перекладача

25 грудня - 75 років від дня народження М.Я.Гнидюка (1918-1976) - українського письменника

26 грудня - 200 років від дня народження Є.Фелінської (1793-1859) - учасниці революційно-демократичного руху, письменниці

28 грудня - 20 років від дня випуску першої продукції Луцьким заводом синтетичних шкір (1973)

28 грудня - 10 років від дня створення Шацького державного природного національного парку (1983)

475 років від часу отримання м.Ковелем магдебурзького права (1518)

475 років першої згадки про с.Хобултова, тепер Володимир-Волинського району (1518)

400 років першої згадки про с.Тростянець, тепер Ківерцівського району (1593)

385 років від часу народження А.Вишоватого (1608-1678) - діяча-антитринітарія

365 років від часу випуску книги "Лямент" - першого друкованого видання у м.Луцьку (1628)

340 років від часу спорудження Успенської церкви в с.Низкиничі, тепер Іваничівського району (1653)

270 років від часу спорудження церкви Різдва Богородиці у м.Камені-Каширському (1723)

210 років від часу спорудження Михайлівської церкви у с.Смолява, тепер Горохівського району (1783)

130 років	Польського повстання 1863 р.
120 років	від часу спорудження залізниці Здолбунів - Рівне - Ковель (1873)
110 років	від дня народження І.Т.Власовського (1883-?) - українського політичного, церковного і громадського діяча, педагога та історика
90 років	від часу відкриття у м.Луцьку ливарно-механічних майстерень (1903)
65 років	створення Волинського українського театру (1928)

8 СІЧНЯ

80 років від дня народження Я.В.Смелякова (1913-1972) - російського поета

8 січня 1913 р. у м.Луцьку в сім"ї вагаря залізничної станції народився Ярослав Васильович Смеляков - російський поет, лауреат Державної премії СРСР (1967). Після семирічки вчився у Московській поліграфічній школі ФЗН, працював у друкарні, був землекопом, лісорубом, шахтарем, репортером. Тема молоді, тема робітничого класу - найголовніші у його творчості. Перекладав російською мовою твори українських, білоруських та інших поетів.

Література:

Смеляков Я.В. Собрание сочинений: В 3 т. - М.: Мол.гвардия, 1977. - Т. І-3.

Смеляков Я.В. Избранное: Стихи. - М.: Худож.лит., 1986. - 365 с.

Смеляков Я.В. Постоянство: Стихотворения. - М.: Сов. писатель, 1991. - 223 с.

Смеляков Я. Возвращенная родина: [Стихи о Луцке] // Смеляков Я. Избранное: Стихи. - М., 1986. - С. 57-58.

x x
x

Білатенко А.В. Ярослав Смеляков // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.61.

Грушка Е. І голос Луцька пам"ятав // Рад.Волинь. - 1988. - 8 січ.

Соболь М. "Я лишився і різким, і ніжним..." // Мол.ленінець. - 1988. - 9 січ.

Тулякова-Хикмет В. "Идти своей дорогой" // Лит. газ.- 1988. - 3 февр.

x x
x

Гей В. Повернення: [Вірш, присвячений Я.Смелякову] // Мол. ленінець. - 1988. - 9 січ.

Смеляков Ярослав Васильевич // БСЭ. - 3-е изд. - М., 1976. - Т.23. - С.602.

Смеляков Ярослав Васильович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.58-60.

9 СІЧНЯ.

95 років від дня народження О.М.Цинкаловського (1898-1983) - історика, археолога, краєзнавця, дослідника Волині

9 січня 1898 р. у м.Володимирі-Волинському народився Олександр Миколайович Цинкаловський - історик, археолог, краєзнавець Волині. Початкову освіту він здобув спочатку в прогімназії у Ковелі, а пізніше в гімназії у Казані, куди його сім"я переїхала під час евакуації в 1914 р. Повернувшись на Україну, проходив службу у військах УНР, потім вчився в Житомирській школі підстаршин, займався спільно з "Просвітою" організацією українських шкіл на Східній Україні. Деякий час вчителював на Волині в с.Осьмиговичі.

Подальшу освіту здобув у Варшавському університеті, працював в археологічному музеї у Варшаві. Залишив велику наукову спадщину, присвячену археології Волині. Найбільш відомі праці: "Археологічний атлас", "Етнографічні нотатки", "Стара Волинь і Волинське Полісся", "Старовинні пам"ятки Волині".

Література:

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: (Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 р.). - Вінніпег, 1984 - 1986. - Т. І,2.

Цинкаловський О. Старовинні пам"ятки Волині. - Торонто, 1975. - 124 с.

x x
x

Пясецький В.О. Цинкаловський - видатний краєзнавець Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.- краєзн. конф. - Луцьк, 1991. - С. 11-13.

Шиприкевич В. Олександер Цинкаловський // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: (Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 року). - Вінніпег, 1984. - Т.І. - С. 598-600.

Пясецький В. Віч-на-віч з Цинкаловським // Рад.Волинь. - 1991. - 13 верес.

Пясецький В. Олександр Цинкаловський: "Я вивчав усе, що можна було знайти на землі волинян, знайти серед них і про них..." // Мол. Волинь. - 1991. - 19 лип.

Рожко В. Дослідник Волині // Рад. Волинь. - 1991. - 4 лип.; Слово правди. - 1991. - 31 трав.; Прапор Леніна. - 1991. - 18 лип.

10 СІЧНЯ

10 років від дня смерті Є.С.Шабліовського (1906-1983) - українського літературознавця, члена-кореспондента АН України

10 січня 1983 р. помер Євген Степанович Шабліовський - український літературознавець, член-кореспондент АН УРСР (1934), заслужений діяч науки (з 1972). Народився у м.Камені-Каширському. Автор численних праць з історії, теорії літератури, загального літературознавства. За монографію "Т.Г.Шевченко и русские революционные демократы. 1858-1861" удостоєний Ленінської премії (1964), а за книгу "Чернышевский и Украина" - Державної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка (1979).

Література:

Микитенко О. Євген Шабліовський // З порога смерті: Письменники України - жертви сталін. репресій. - К., 1991. - С. 461-463.

x x

x

Дружинович С. Класик українського літературознавства // Ленін. правда. - 1986. - 29 квіт.

Кмецинський В. З волинських витоків // Рад.Волинь. - 1986. - 27 квіт.

Сандул В. Шевченкознавець // Рад. Полісся. - 1986. - 6 трав.

Хільчук В. Син Полісся // Рад. Полісся. - 1991. - 27 квіт.

x x
x

Евген Шабліовський // Письменники Радянської України, 1917-1987: Бібліогр. довід. - К., 1988. - С. 651.

Шабліовський Евген Степанович // УРЕС. - 2-е вид. - К., 1987. - Т.3. - С. 652.

Шабліовський Евген Степанович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 67-70.

8 ЛЮТОГО

180 років від дня смерті Т.Чацького (1765-1813) - польського вченого і громадського діяча

8 лютого 1813 р. у с.Порицьк, тепер с.Павлівка Іваничівського району, помер Тадеуш Чацький - польський вчений і громадський діяч, засновник "Товариства шанувальників наук". З 1803 р. головний "візітатор" (інспектор) училищ Волинської, Подільської та Київської губерній. Під час перебування на цій посаді приклав чимало зусиль для збереження польської системи освіти. Засновник кременецького ліцею. За заслуги у справі просвітництва отримав від волинського дворянства пам"ятну медаль, виготовлену Ф.П.Толстим. Його власна бібліотека в с.Порицьк нараховувала 6000 книг, в зібранні знаходились стародруки, велика колекція карт, старожитностей, у тому числі особисті речі Богдана Хмельницького. Він був основним фундатором Загоровського Різдво-Богородичного монастиря (1780), де й було поховане серце Т.Чацького після його смерті.

Література:

Дорошенко Д. Нарис історії України: В 2 т. - К.: Глобус, 1991. - Т. 1-2.

Про Т.Чацького - Т.1, С. 125; Т.2, С.269.

Меламед Е. Порицкий библиофил // Альманах библиофила. - М., 1978. - Вып. У. - С. 115-126.

Тимчук В. Бібліофіл - просвітитель // Нове життя. - 1990. - 24 жовт.

Сафонюк В. Визначні люди Волині // Рад. Полісся. - 1991. - 27 лип.

x x
x

Чацький Тадеуш // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1985. - Т.12. - С. 281.

Чацький Тадеуш // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 17-18.

13 ЛЮТОГО

100 років від дня народження П.К.Волинського (1893-1982) - українського літературознавця, педагога, професора

13 лютого 1893 р. в с.Олика, тепер селище Ківерцівського району, народився Петро Костянтинович Волинський - український літературознавець, педагог, професор. У 1916 р. закінчив Ніжинський Історико-філологічний Інститут, викладав у Киевському пед-інституті. Досліджував творчість Лесі Українки, Т.Шевченка, І.Франка, І.Котляревського, автор підручників з теорії та історії української літератури.

Література:

Волинський П.К. З творчого доробку: Вибр. ст. про укр. літ. - К.: Дніпро, 1973. - 328 с.

Шинчук О. Родом з Олики // Ленін. шляхом. - 1988. - 10 квіт.

x x
x

Волинський Петро Костьович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.І. - С. 347.

Волинський Петро Костьович // УРЕС. - 2-е вид.- К., 1986. - Т.І. - С. 331.

Волинський Петро Костянтинович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 26-27.

24 ЛЮТОГО

80 років від дня народження Е.Г.Казакевича (1913-1962) - російського письменника

24 лютого 1913 р. у м. Кременчуг народився Еммануїл Генріхович Казакевич - російський письменник. У 1944 р. разом з діючою армією визволяв Волинь від німецько-фашистських загарбників. Тут він отримав поранення. В основу його повісті "Зірка" покладено події, які відбувались під Ковелем.

Література:

Казакевич Э.Г. Собрание сочинений: В 3 т. - М.: Худож. лит., 1985.- 1986. - Т. 1-3.

Казакевич Э.Г. Звезда: Повести. Рассказы. - М.: Правда, 1989. - 461 с.

Назаров В. У розвідці під Ковелем // Рад.Волинь. - 1979. - 15, 16 трав.

Казакевич Еммануїл Генріхович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С. 367-368.

Казакевич Еммануїл Генріхович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.4. - С. 497.

Казакевич Еммануїл Генріхович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 38-39.

1 БЕРЕЗНЯ

135 років від дня народження П.А.Тутковського (1858-1930) - видатного українського геолога та географа

1 березня 1858 р. народився Павло Аполлонович Тутковський - видатний український геолог і географ, академік АН УРСР (1919) та АН БРСР (1928), професор. Відомий дослідник природи Волині. Понад 20 років свого творчого життя, починаючи з 90-х років XIX ст., він віддав вивченню Волинського Полісся. Вченим було написано понад 80 наукових праць про геологічну будову, рельєф, корисні копалини, підземні води, річки, озера, населені пункти

нього краю. З 1904 по 1909 роки працював інспектором народних училищ Луцького повіту. Приймав активну участь в роботі Товариства дослідників Волині.

Література:

Тутковский П. Карстовые явления и самобытные артезианские ключи в Волынской губернии: Ст. I-я. Провалы почвы на Полесской железной дороге. - Житомир, 1910. - 127 с.

Тутковский П. Месторождение строительных камней в Луцком уезде Волынской губернии. - Житомир, 1912. - 335 с.

Тутковский П.А. Послетретичные озера в северной полосе Волынской губернии. - Житомир, 1912. - 282 с.

x x
x

Зузук Ф.В. Академік Тутковський - дослідник Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідокл. У Волин. іст.-краезн. конф. - Луцьк, 1991. - С. 14-15.

Романчук О.К. Син землі // Аксіоми для нащадків. - Львів, 1991. - С. 202-220.
Про П.А.Тутковського.

Падалка І. Дослідник Полісся. - Рад.Волинь. - 1983. - 1 берез.

Падалка І., Романчук О. Тутковський на Волині // Рад.Волинь. - 1988. - 16, 17, 19, 20, 24, 26, 27, 29 лип., 3 серп.

x x
x

Тутковський Павло Аполлонович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.II. Кн.I. - С. 413.

9 БЕРЕЗНЯ

70 років від дня народження М.Я.Олійника (1923) - українського письменника

9 березня 1923 р. на Київщині народився Микола Якович Олійник - український письменник. У 1950-1953 рр. завідував відділом культури і шкіл в газеті "Радянська Волинь". Написав багато творів про життя і творчість Лесі Українки, людей та природу волинського краю.

Література:

Олійник М.Я. Велика Глуша: Повість. - К.: Рад.письменник, 1965. - 213 с.

Олійник М.Я. Волинські оповідання. - К., Рад.письменник, 1955. - 112 с.

Олійник М.Я. Дочка Прометея: Роман. - К.: Веселка, 1977. - 288 с. : Іл.

Олійник М.Я. Вилюки: Трилогія. - К.: Дніпро, 1986. - 543 с.

Олійник М.Я. Кров за кров: Роман. - К.: Рад.письменник, 1968. - 298 с.

Олійник.М. Леся: Повість. - К.: Веселка, 1970. - 154 с. : Іл.

Олійник М.Я. Одержима: Повість. - К.: Молодь, 1963. - 185 с.

Олійник М.Я. Судний день: Роман. - К.: Рад.письменник, 1984. - 203 с.

x x
x

Лянгас Л. "То ж була буря весняна...": Розмова з М.Я.Олійником // Рад.Україна. - 1991. - 23 лют.

Шнчук О. Волинські дороги письменника // Слово правди. - 1989. - 12 трав.

Сингаївський М. До витоків // Україна. - 1983. - № 13. - С.9.

x x
x

Олійник Микола Якович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1982. - Т.8. - С.8.

Микола Олійник // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 445.

Олійник Микола Якович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 50-52.

12 БЕРЕЗНЯ

105 років від дня народження К.Х.Граната (1888-1977) - українського письменника

12 березня 1888 р. у с.Микуличі, тепер Володимир-Волинського району, народився Касян Харитонович Гранат - український письменник. У 1904 р. в Ковелі познайомився з Лесею Українкою. Автор збірки нарисів "Народна улюблениця" (1963), повістей "Велетом покликана" (1965), "Велет розпалює ватру" (1967), присвячених життю і творчості Лесі Українки.

Література:

Гранат К. Велет розпалює ватру: Повість. - К.: Рад.письменник, 1967. - 261 с.

Гранат К. Велетом покликана: Повість. - К.: Рад.письменник, 1965. - 230 с.

Гранат К. Золота брама: Оповідання. - К.: Рад.письменник, 1976. - 142 с.

x x
x

Грушка Ю.Е. Касян Гранат - автор повістей про Лесю Українку// Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. П-ої Волин. іст.-краезн. конф., 26-28 трав. 1988 р. - Луцьк, 1988. - Ч. П. - С. 152-154.

Грушка Е. Одна мить і все життя // Рад.Волинь. - 1988. - 28 лют.

Демчук Р., Книщ О. Ватра, що не згасає // Слово правди. - 1988. - 18 черв.

Заклекта П. Незабутня зустріч // Слово правди. - 1981. - 4 берез.

Мах П. ВечIр у Касяна Граната // Мол.ленIнець. - 1988. - 25 лют.

Пiнчук О. Родом Микулич // Слово правди. - 1987. - I лип.

Шостак Г. ЗустрIч у ЛесинIм саду // Слово правди. - 1988. - 7 черв.

x x
x

Касян Гранат // Письменники РадянськоI УкраIни, 1917-1987: БIобIблIогр. довIд. - К., 1988. - С. 160.

Гранат Касян Харитонович // ЛIтературна карта ВолинI: БIблIогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 33-34.

I3 Б Е Р Е З Н Я

50 рокIв вIд дня народження М.В.Панасюка (I943) - украIнського письменника

I3 березня I943р. у с.Гараздка, тепер Луцького району, народився Микола Володимирович Панасюк - украIнський письменник. ЗакIнчив у Луцьку середню школу. Працював у колгоспI, Iздив на роботу до Казахстану, потIм закIнчив БIлоцеркIвський сIльськогосподарський Iнститут. У I972 р. приIхав у Торчин, де завIдував дIльничною ветлIкарнею. З I976 р. був завIдуючим сIльгоспвIддIлом газети "Слава працI", потIм вчився у КиIвськIй вищIй партIйнIй школI. ПIсля навчання трудився в газетI, райкомах партII I профспIлки, далI знову в сIльському господарствI. Весною I990 р. вийшов з КПРС I став членом УкраIнськоI селянськоI демократичноI партII. Видав двI книги: "КрутIж" (I984) та "Терпкий смак Iстини" (I988). Член СпIлки письменникIв УкраIни.

ЛIтература:

Панасюк М.В. КрутIж: ПовIстI. - К.: Рад. письменник, I984. - 23I с.

Панасюк М. Терпкий смак Iстини: Роман, повIсть. - К.: Рад. письменник, I988. - 286 с.

Панасюк М. Свята: ПовIсть // ЗорI над Стиром: Колектив.зб.- Луцьк, I99I. - С. 93-I09.

x x
x

Панасюк М. У вирI життя // Нове життя. - 1988. - I3 листоп.

Покальчук О. КрутIж - синонIм виру // Мол. ленIнець. - 1984. - 7 листоп.

Сизоненко О. Побачення буде присмним... // ЛIт. УкраIна. - 1989. - 25 трав.

Шабала В. "Хочу бути корисним людям" // Волин.вIсник. - 1990. - 5 квIт.

x x
x

Панасюк Микола Володимирович // ЛIтературна карта ВолинI: БIблIогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 77.

I8 К В I Т Н Я

90 рокIв вIд дня народження В.О.Симаковича (I903-I969) - украIнського письменника

I8 квIтня I903 р. на ВIнниччинI народився Вадим ОлексIйович Симакович - украIнський письменник. Вчителював, завIдував вIддIлом культури, понад 35 рокIв був на журналIстськIй роботI. З I954 р. працював вIдповIдальним секретарем, а згодом - заступником редактора газети "Радянська Волинь". Помер у Луцьку.

ЛIтература:

Симакович В.О. Зрада I хрест: Роман. - К.: Рад.письменник, I970. - I9I с.

Симакович В.О. Креси в огнI: Роман. - К.: Рад.письменник, I960. - 243 с.

Симакович В. Маяки: Роман. - К.: Рад.письменник, I955. - 520с.

Симакович В.О. Остання явка: ПовIсть. - ЛьвIв: Каменяр, I968. - 27I с.

x x
x

Барабан Л. Яскраві барви слова: Волинь у творчості письменника Вадима Симаковича // Рад. Волинь. - 1983. - 17 серп.

Пінчук О. Талановитий журналіст і письменник // Лен. шляхом. - 1990. - 5 січ.

x x
x

Вадим Симакович // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 539.

Симакович Вадим Олексійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 57-58.

19 К В І Т Н Я

90 років від дня народження І.В.Степанюка (1903-1934) - українського письменника

19 квітня 1903 р. у с.Цуцнів, тепер Петрове Іваничівського району, народився Іван Васильович Степанюк - український письменник. Переслідувався польським урядом, 1925 р. емігрував до СРСР. Був членом літературних організацій ВУСПП і "Західна Україна". Свої твори присвятив життю західноукраїнських трудящих, оспівував робітничий клас.

Література:

Степанюк І.В. Струмують дні: Поезії та оповідання. - К.: Рад. письменник, 1965. - 143 с.

Степанюк І. Над Бугом // Гомін волі. - Львів, 1989. - С.60-61.

Степанюк І. Після громовиці // Назустріч волі. - К., 1989. - С. 149-154.

x x
x

Вільховий В. Із серцем революціонера // Колг. правда. - 1969. - 8 серп.

Гах С. Вшанування поета // Рад.Волинь. - 1983. - 29 квіт.

Кунчик Е. Шана неспокійному землякові // Колос. - 1968. - 21 квіт.

Малиш В. Руки робітничі, а серце поета // Слово правди. - 1983. - 20 трав.

Кондратюк А. Зачарований на Схід // Слово правди. - 1983. - 19 квіт.

x x
x

Степанюк Іван Васильович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1983. - Т.10. - С. 530.

Іван Степанюк // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 568.

Степанюк Іван Васильович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 60-61.

ТРАВЕНЬ

410 років від дня смерті князя А.М.Курбського (1528-1583) - воєводи, відомого політичного діяча, письменника і перекладача

У травні 1583 р. в м.Ковелі помер князь Андрій Михайлович Курбський - воєвода, відомий політичний діяч, письменник і перекладач. Зрадив Івану Грозному і в 1564 р. отримав від Сигізмунда III Ковель, Вижву, Миляновичі і 28 сіл, належав до гербу Ямемських; його остання дружина - волинянка, шляхтянка Ольга Семашко. Найбільш відома його полемічна спадщина з Іваном Грозним, але в Ковелі він займався перекладами Іоана Златоуста ("Новий Маргерит"), Діонісія Ареопагіта, Іоана Дамаскіна; вивчав латинь. Був похований у селі Вербки.

Література:

Курбский А.М., Иван Грозный. Избранные сочинения. - Спб., 1902. - 262 с.

x x
x

Ульяновський В.І. Літературна та перекладацька діяльність кн. А.М.Курбського та Волині (проблеми і напрямки вивчення) // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. III Волин. іст.-краезн. конф.. Луцьк, 1989. - С. 215-219.

Швець М. Про князя Курбського // Прапор Леніна. - 1991. - 17 серп.

Курбський Андрій Михайлович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С. 22.

15 ТРАВНЯ

120 років від дня народження П.П.Скоропадського (1873-1945) - останнього українського гетьмана

15 травня 1873 р. народився Павло Петрович Скоропадський, який 29 квітня 1918 р. на з"їзді "Союзу земельних власників" був проголошений гетьманом України. У 1917 р., командуючи 34-м кавалерійським корпусом, який розташовувався на р.Стохід біля с.Угли, тепер Ковельського району, розпочав його українізацію і створив 1-й український корпус.

Література:

Скоропадський П. Українська культурна праця за Гетьманщини 1918 року // Культура і життя. - 1991. - 3 серп.

Білодід О. Помилявся я дачі...: Про останнього гетьмана України та військ козацьких П.Скоропадського // Україна. - 1991. - № 23. - С. 26-32.

Гуменюк Н. Олена Отт-Скоропадська, дочка гетьмана // Нар.трибуна. - 1992. - 17 черв.

Майборода В.К., Майборода С.В. Гетьман Скоропадський і освітні справи в Україні // Освіта. - 1992. - № 24,25.

Макаров А. Останній гетьман // Голос України. - 1991. - 8 серп.

Мірчук П. Помилка гетьмана Скоропадського // Нар. газ. - 1991. - № 3,4.

Проданюк Ф. Дипломатія держави гетьмана Павла Скоропадського// Політика і час. - 1992. - № 5. - С. 62-69.

Путро О. Хто був останнім гетьманом України? Коли і ким було скасоване гетьманство? // Освіта. - 1991. - 6 груд.

23 ТРАВНЯ

55 років від дня загибелі Е.Коновальця (I89I-I938) - українського військового і політичного діяча

23 травня I938 р. у Роттердамі (Нідерланди) загинув Евген Коновалець - військовий і політичний діяч, полковник армії УНР, головний організатор та провідник Українського Військового Об"єднання, а згодом ОУН. Від грудня I9I9 р. до весни I920 р. перебував у польському таборі військовополонених у Луцьку.

Література:

Коновалець Е. Причинки до історії української революції // Київ. - I99I. - № I0. - С.I06-II7; № II. - С. I05-I23.

Гаврильченко О., Коваленко А. Контрреволюціонер чи захисник державності // Київ. - I99I. - № I0. - С. I03-I06.

Грушка Е. Евген Коновалець у Луцьку // Волинь. - I992. - I7 верес.

Гудик І. Евген Коновалець: за Україну, за її волю // За вільну Україну. - I99I. - I4 черв.

Куппета О. Вибух на вулиці Колсінгель // Літ. Україна. - I992. - 28 трав.

Шлях велетня // Державність. - I992. - № 2. - С. 7-8.

I ЧЕРВНЯ

25 років від часу відкриття турбази "Світязь" (I968)

I червня I968 р. на березі озера Світязь Любомльського району почала функціонувати турбаза "Світязь", тепер - "Шацькі озера". Зараз це чотири двоповерхові корпуси і 50 котеджів, у яких одночасно розміщуються 630 туристів. Звідси можна здійснити цікаві екскурсії у Брест, Львів, Луцьк, Корталіси, музей-садибу Лесі Українки в Колодяжному та інші місця. Регулярно проводяться одно- і дводенні піші походи довкола Шацьких озер та водні переходи по них на човнах.

Література:

Король Г. На березі Світязя // Рад.Волинь. - 1960. - 3 серп.

Лісовий І. Край неляканих лебедів // Мол. ленінець. - 1982. - 10 лип.

Ляликов О. Запрошує "Світязь" // Спорт. газ. - 1985.- 20 лип.

Марценюк П. Нове у "Світязі" // Сіл. вісті. - 1985. - 19 лип.

Радулевич М. На турбазі "Світязь" // Рад.Волинь. - 1985. - 11 черв.

3 Ч Е Р В Н Я

200 років від дня народження А.Мальчевського (1793-1826) - польського поета

3 червня 1793 р. народився Антоній Мальчевський - польський поет, представник "української школи" в польській літературі. У 1821-1823 рр. жив у с.Ласків, тепер Володимир-Волинського району. Автор поеми про наш край ХУП ст. "Марія. Українська повість" (1825).

Література:

Пінчук О. На ниві приязні // Слово правди. - 1989. - 18 січ.

Мальчевський Антоній // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С.340.

Мальчевський Антоній //Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 11-12.

20 Ч Е Р В Н Я

30 років від дня відкриття Шацького лісного технікуму (1963)

20 червня 1963 р. у селищі Шацьк Любомльського району відкрито лісний технікум. За роки існування тут підготовлено майже дві з половиною тисячі спеціалістів середньої ланки. Від Бреста до Далекого Сходу - така географія місць, де трудяться сьогодні вихованці цього закладу. Більше шестисот випускників примножують

лісові багатства Волині. Це техніки-лісоводи і техніки-лісоводи-мисливствознавці. Вони садять, доглядають ліси, дбають про збагачення флори і фауни. Нині у технікумі навчається 450 учнів. Їх руками створено дендрарій, музей природи. Ведуть вони і науково-дослідницьку роботу.

Література:

Березовський Ю. Над красенем Світязем // Рад. освіта. - 1984. - 14 верес.

Градов Б. Зелений технікум // Україна. - 1974. - № 37. - С. 22-23.

Їм вирощувати ліси // Рад. Волинь. - 1985. - 22 черв.

Лісовий М. Вірність традиціям // Рад. життя. - 1988. - 25 черв.

Ольховський І. Снять зеленими лісами // Рад. освіта. - 1983. - 12 серп.

Опанасюк А.И. Воспитание у учащихся любви к специальности // Сред. спец. образование. - 1980. - № 4. - С. 23-24.

Склянчук М. Технікумівський мікроклімат // Рад. життя. - 1990. - 15 трав.

Хоменчук О. Технікуму - чверть століття // Рад. Волинь. 1988. - 15 лип.

27 ЧЕРВНЯ

130 років від дня страти З.Сераковського
(1826-1863) - діяча польського, російського
і литовського революційно-визвольного руху

27 червня 1863 р. був страчений Зигмунд Сераковський - діяч польського, російського і литовського революційного руху, один з керівників польського повстання 1863 р. Народився у с.Лісове, тепер Маневицького району. У 1863 р., зібравши загін у 2 тис. чоловік, намагався пройти в Курляндію, щоб відмінити збережені селянські повинності та підняти повстання латишів. Під містом Біржай загін З.Сераковського був розгромлений переважаючими силами царських військ. Сам він потрапив у полон і був страчений.

Література:

Метельський Г. Доленго: Повесть о Сигизмунде Сераковском. - М.: Политиздат, 1972. - 461 с.

Усенко П.Г. Натхненний Сигізмунд. - Львів: Каменяр. 1990. - 151 с.

Усенко П.Г. Українські сторінки біографії З.Сераковського // Україна і Польща в період феодалізму: Зб. наук праць. - К., 1991. - С. 129-135.

Гаврилюк М. Був родом він із Лісового // Нова доба. - 1992. - 15, 18 лип.

Струцюк Й. Полум"яний Зигмунт // Рад. Волинь. - 1975. - 15 берез.

x x
x

Сераковський Зигмунт // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1983. - Т.10. - С. 119-120.

1 СЕРПНЯ

80 років від дня смерті Лесі Українки (1871-1913) - видатної української письменниці

1 серпня 1913 р. у м.Сурамі в Грузії померла Леся Українка (псевдонім; справжнє прізвище - Косач-Квітка Лариса Петрівна) - видатна українська письменниця, громадська діячка. Більша частина життя Лесі Українки зв"язана з Волинню. Сім"я Косачів жила у Луцьку в 1879-1880 і 1890-1891 роках, а в с.Колодяжному під Ковелем мала велику садибу. На Волині Леся Українка розпочала і написала близько 80 творів.

Література:

Борисюк Т. "Все та ж благословенна Волинь..." // Отчий край. - К., 1990. - С. 30-34.

Ошуркевич О.Ф. Найрідніший рідний край - Волинь: Путівник. - Львів: Каменяр, 1991. - 78 с.

Пилип"юк В. До тебе полинуть: Фотоальбом. - К.: Мистецтво, 1991. - 126 с.

Рисак О.О. Лесин дивосвIт. - ЛьвIв: СвIт, 1992. - 184 с.

x x
x

Антонюк С. Колиска "ЛIсової пIснI" // Прапор ЛенIна. - 1991. - 23 лют.

Борисюк Т., Денисюк I. "Тут по гаю ходила" // Рад. Волинь. - 1990. - 25 лют.

Гей В. Славетна дочка УкраIни // Рад.Волинь. - 1991.- 23 лют.

Дрофань Л.А. На прощу до ЛесI // Укр. мова I лIт. в шк. - 1992. - № 1. - С. 55-56.

Косач-Борисова I. "I ти знову оживеш в вIнку живому..." // Рад. Волинь. - 1991. - 3 сIч.

Косач-Борисова I. Колодяжне // Рад. Волинь. - 1990. - 26 черв.; 3, 6, 7, 10 лип.

Косач-Борисова I. Похорон ЛесI УкраIнки // Нар.трибуна. - 1991. - 27 лип.

Косач-Кривинюк О. Спогади про колодяженський перIод // Нар. трибуна. - 1991. - 1 черв.

Костенко Л. ГенIй в умовах заблокованоI культури: Виступ на мIжнар. симпозIумI з нагоди 120-рIччя вIд дня народж. ЛесI УкраIнки // ЛIт. УкраIна. - 1991. - 26 верес.

Мазярк П. "Натура утяла менI кепський жарт" // Мол. Волинь. - 1991. - 2 серп.

Мах П. Лесин дивосвIт // Рад.Волинь. - 1991. - 8 лют.

Ощуркевич О., Пушкар Н. "... НашI любI любI лучане не забувають за Лесю": Листи О.П.Косач-Кривинюк до А.З.Дублянського // Нар. трибуна. - 1991. - 23 лют.

Пушкар Н.Ю., Комзюк В.М. Великодна листIвка з 1907 року // Нар. трибуна. - 1991. - 20 берез.

Пушкар Н. Ковель I КосачI // Нар. трибуна. - 1991. - 5 сIч.

Рисак О."Я житиму сльозою серед спIвIв..." // Волинь. - 1991. - № 1. - С. 163-171.

Рошко В. За рядками листів - життя // Рад. Волинь. - 1991. - 14 лют.

Філатенко А. ...І вічний дух великої Лесі: Сьогодні - день пам"яті Лесі Українки // Рад. Волинь. - 1991. - 1 серп.

x x

x

Українка Леся // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.11. Кн.1. - С. 454-455.

Леся Українка і Волинь: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51с.

11 СЕРПНЯ

50 років від дня смерті Власа Мизинця (1907-1943) - українського поета і публіциста

11 серпня 1943 р. загинув Влас Мизинець (справжне прізвище - Матчук Василь Володимирович) - український поет і публіцист. Народився у с.Запілля, тепер Любомльського району. Був активним діячем революційного підпілля на Західній Україні, одним з найпопулярніших представників селянської літературної молоді в групі "Горно". Дебютував як поет на сторінках журналу "Вікна" у 1928 р., пізніше писав переважно прозові твори. З 1939 р. працював завідуючим Запільської школи. 1941 р. став червоноармійцем. Під час війни потрапив у полон, вирвався з Холмського концтабору і, повернувшись додому, встановив зв"язки з партизанами. 7 серпня 1943 р. був заарештований фашистами. І 11 серпня розстріляний у передмісті Любомля.

Література:

Мизинець Влас. Червона корсетка: Оповідання. Поезія. - К.: Рад. письменник, 1971. - 254 с.

x x

x

Дубина М.І. Влас Мизинець // Дубина М.І. Сурмачі возз"єднання: Літ.- критич. нариси. - К., 1976. - С. 193-207.

Онуфрійчук М.А. Влас Мизинець // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 27.

Онуфрійчук М. Як спалах блискавки // Рад. Волинь. - 1987. - 2 верес.

Пензюх Г. Село, де жив поет // Рад. Волинь. - 1987. - 25 груд.

Хоменчук О. Співець возз"єднання // Рад.життя. - 1989. - 8 лип.

Шафета П. Спалах червоного серця // Рад.Волинь. - 1983. - 17 верес.

x x
x

Мизинець Влас // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - С. 49-50.

Влас Мизинець // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 401.

Мизинець Влас // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 49-50.

12 С Е Р П Н Я

20 років від дня пуску першої черги Луцького картонно-руберойдового заводу (1973)

12 серпня 1973 р. введено в дію першу чергу Луцького картонно-руберойдового заводу потужністю 50 тис. тонн картону на рік. Друга черга потужністю 125 млн. кв.м. м"якої покрівлі введена у листопаді 1973 р. Зараз будується новий цех по виробництву лінолеуму. У майбутньому передбачається організація випуску шпалер. Продукція заводу експортується у Польщу та В"єтнам.

Література:

Інформація газ. "Радянська Волинь" про пуск І-ої черги картонно-руберойдового заводу в м.Луцьку // Луцьку 900 років, 1085-1985: Зб. док. і матеріалів. - К., 1985. - С. 199.

Байда Г. Зберегли - як знайшли // Робітн. газ. - 1985. - 12 квіт.

Байда Г. На тисячу адрес // Робітн. газ. - 1988. - 30 січ.

Байда Г. Руберойд поліпшеної якості // Рад. Волинь. - 1988. - 21 листоп.

Берекета Б. Буде ліноалеум // Голос України. - 1991. - 4 жовт.

Григорьев Д. Новая линия // Соц. индустрия. - 1987. - 12 февр.

Жикара З. Завод: доля твоя і моя // Мол. ленінець. - 1985. - 7 листоп.

Липянин М.И., Охотский М.И., Завербная В.И. Экономии и бережливости - повседневное внимание // Строител. материалы. - 1985. - № 4. - С. 8-9.

Нагорний О. "Сьогодні або ніколи" - так заявив Я.В.Слободян, голова ради труд. колективу Луцького картонно-руберойдового заводу, ведучи мову про самоуправління і роздержавлення власності // Рад. Волинь. - 1990. - 19 груд.

Недоліз П. Доходи з відходів // Рад. Волинь. - 1989. - 15 жовт.

7 ВЕРЕСНЯ

65 років від дня народження Е.С.Лещук (1928) - української поетеси

7 вересня 1928 р. в с.Квасів, тепер Горохівського району, народилась Євгенія Степанівна Лещук - українська поетеса, автор книг віршів "Мамині квіти" та "Дорогою птахів". За професією лікар-психіатр, кандидат медичних наук. Живе і працює у Львові.

Література:

Лещук Е. Дорогою птахів: Лірика. - К.: Рад.письменник, 1991. - 126 с.

Лещук Е.С. Мамині квіти: Поезії. - Львів: Каменяр, 1985. - 44 с.

x x

x

Барандій М. Мотив для сопілки // Жовтень. - 1986. -№8. - С. 120-122.

Гей В. Поле, душа І пісня // Рад.Волинь. - 1991. - 3 серп.

Лещук Евгенія Степанівна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 76.

7 ВЕРЕСНЯ

65 років тому у м.Луцьку відбулась
перша конференція "Сельроб-Єдності"
(1928)

7 вересня 1928 р. у м.Луцьку відбулись організаційні збори "Сельроб - Єдності", на яких було створено окружний комітет з 11 чоловік у складі Т.Гребеля, Д.Гламазди, М.Воїна та ін. У цей час були створені і діячи організації "Сельроб - Єдності" в мм. Торчин, Цумань, Колки, сс.Чаруків, Тростянець.

Література:

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про конференцію сельробівських організацій Волині - с.97.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Діяльність "Селробу" - с. 98-99.

8 ВЕРЕСНЯ

95 років від дня народження Н.М.Ужвій
(1898-1986) - української актриси,
народної артистки СРСР

8 вересня 1898 р. у містечку Любомль народилася Наталія Михайлівна Ужвій - українська актриса, народна артистка СРСР (з 1944), Герой Соціалістичної Праці (1974). З 1915 р. вчителювала у селах Волині й Полтавщини. З 1918 р. брала участь у виставах аматорського драматичного гуртка на Черкащині, який з часом був перетворений на пересувний театр. З 1922 р. грала у професійних театрах Києва, Одеси, Харкова. Знялась у ряді кінофільмів. У 1954-1971 рр. була головою Українського театрального товариства. Удостоєна Державних премій СРСР та УРСР.

Література:

Ужвий Н. "Я просто жила этой жизнью ..." // Правда Украины. - 1988. - 8 сент.

x x
x

Дем"янчук О.Н. Поетеса української сцени // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1991. - С. 178.

Киселььов Й. Поетеса української сцени: Життя і творчість нар. артистки СРСР Н.М.Ужвій. - К.: Мистецтво, 1978. - 208с.

Віринa Л. Героїня власної долі // Вітчизна. - 1990. - № 4. - С. 173-183.

Віринa Л. Краплини рясної зливи // Укр. театр. - 1990. - № 5. - С. 22-25.

Віринa Л. Незіграні ролі // Дем. Україна. - 1992. - 28 лип.; 1 серп.

Левада О. Зоря її таланту // Рад. Волинь. - 1988. - 7 верес.

Склянчук М. Шкільний музей // Рад. життя. - 1991. - 3 січ.

Тамик Л. Наша Ужвій // Культура і життя. - 1984. - № 12. - С.4.

x x
x

Ужвій Наталія Михайлівна // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.11. Кн. 1. - С. 439.

17 ВЕРЕСНЯ

75 років від дня створення у м.Луцьку товариства "Просвіта" (1918)

17 вересня 1918 р. Житомирським окружним судом було зареєстроване товариство Луцької повітової "Просвіти". У складі перших просвітян в Луцьку були переважно вчителі, зокрема, Ульченко, Кульчицька, П.Голубович, В.Федоренко та ін. Заслугою "Просвіти" була організація курсів української мови і українознавства для урядовців державних інституцій у Луцьку. 14 березня 1920 р. відбулись перші т.зв.

Установчі Збори, на яких були проведені вибори Ради товариства і організовані його секції - культурно-освітня, музично-драматична, бібліотечна і організаційна.

Література:

Андрейчин Б. "Просвіта" і просвітяни: Сторінки історії // Рад. Волинь. - 1991. - 4 січ.

Чайковський О.Л. Культурно-освітнє товариство "Просвіта" // Тези конференції, присвяченої "Атласу історії культури Волинської області", 11-13 груд. 1991 р. - Луцьк, 1991. - С. 69-71.

Шимановський П.Й. Музична діяльність Луцької повітової "Просвіти" // Тези конференції, присвяченої "Атласу історії культури Волинської області", 11-13 груд. 1991 р. - Луцьк, 1991. - С. 71-72.

27 ВЕРЕСНЯ

40 років від дня народження М.Ю.Рябчука (1953) - українського письменника і критика

27 вересня 1953 р. у с.Рованці Луцького району народився Микола Юрійович Рябчук - український письменник і критик. Закінчив Львівський політехнічний інститут. Працював у журналі "Всесвіт".

Література:

Рябчук М.Ю. Зима у Львові: Вірші різних років. - К.: Молодь, 1989. - 112 с.

Рябчук М.Ю. Потреба слова: Літ.- критич. ст. - К.: Рад. письменник, 1985. - 223 с.

x x

x

Микола Рябчук // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 521.

Рябчук Микола Юрійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 56.

Ж О В Т Е Н Ь

10 років від часу смерті М.Ю.Малиновської (1941-1983) - української письменниці та критика

У жовтні 1983 р. в м.Києві померла Маргарита Юріівна Малиновська - українська письменниця та критик. Народилася у с.Уйма, тепер Локачі. Після закінчення Київського університету працювала в редакціях журналу "Вітчизна", газети "Літературна Україна" та на кіностудії ім. О.П.Довженка, відповідальним секретарем комісії по драматургії Спілки письменників України. Похована в с.Гараздка Луцького району.

Література:

Малиновська М. Гримучі озера; Полісся: Дилогія. - К.: Дніпро, 1983. - 472 с.

Малиновська М. Древо дружби: (Леонід Леонов і Україна): - Літ.- крит. нарис. - К.: Рад. письменник, 1979. - 156 с.

Малиновська М. Любов до життя: Нотатки критика. - К.: Дніпро, 1968. - 176 с.

Малиновська М. Синтез важкої води. - К.: Рад. письменник, 1967. - 122 с.

x x
x

Врублевська В. Замели снігм наші сліди...: Пам'яті Маргарити Малиновської // Літ. Україна. - 1991. - 28 листоп.

Грицина Л. Присвячено ювілею письменниці // Рад.Волинь. - 1991. - 21 листоп.

Шнчук О. Щедрість її серця // Колг. правда. - 1986.- 5 серп.

Філатенко А. Недописана книга життя: Вечір-спомин у день 50-ліття письменниці М.Малиновської // Рад.Волинь. - 1991. - 6 груд.

x x
x

Маргарита Малиновська // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 380.

Мазиновська Маргарита Юріївна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 46-47.

16 ЖОВТНЯ

65 років від дня народження С.Т.Рудика (1928) - українського письменника

16 жовтня 1928 р. у с.Любитів, тепер Ковельського району, народився Сергій Трохимович Рудик -український письменник. Закінчив редакційно-видавничий факультет Українського поліграфічного інституту ім. І.Федорова. Працював старшим редактором видавництва "Радянський письменник".

Література:

Рудик С.Т. Верести до схід сонця: Роман. - К.: Рад.письменник, 1986. - 303 с.: іл.

Рудик С.Т. Буря в склянці води: Гумор та сатира. - К.: Молодь, 1980. - 141 с.

Рудик С.Т. Завія: Роман, оповідання. - К.: Рад. письменник, 1989. - 391 с.

Рудик С. Не сумуй, Ромашко!: Повість. - К.: Веселка, 1987. - 286 с.

Рудик С.Т. Смерековий вітраж: Повість. - К.: Рад. письменник, 1977. - 272 с.

Рудик С. У небо в"ються журавлі: Повість. - К.: Веселка, 1989. - 308 с.

x x
x

Яремко В. З волинського краю // Літ Україна. - 1990. - 8 лют.

Сергій Рудик // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 518.

Рудик Сергій Трохимович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 53-54.

4 ЛИСТОПАДА

15 років від часу відновлення роботи Волинського державного народного хору (1978)

4 листопада 1978 р. виступив з першим концертом новостворений Волинський державний народний хор. Утворений у 1945 р., наприкінці 50-х років за браком коштів на його утримання був розпущений. Новий колектив складався з 64 учасників. Його художнім керівником став А.Пашкевич. Чільне місце у його репертуарі відводиться волинським народним пісням, які ще не звучали на професійній сцені, виконуються твори на слова волинських поетів. Танцювальна група хору виконує "Волинську веретеницю" та інші танці. Його виступи супроводжує оркестр народних інструментів.

Література:

Ворон В. З народних джерел // Мол. ленінець. - 1979. - 1 трав.

Грушка Е. Браво новому хору // Рад.Волинь. - 1978. - 8 листоп.

Мандзюк Ф. З чистих джерел // Рад.Волинь. - 1982. - 23 квіт.

Токарев Ю. Коли звучить Волинський хор // Культура і життя. - 1990. - 22 квіт.

Філатенко А. Чекаємо нових пісень // Рад.Волинь. - 1985. - 24 лют.

Шар"єр М. Друге народження: Ідуть репетиції Волин. нар. хору// Рад.Волинь. - 1978. - 3 жовт.

Юрченко Т. Наймолодший з-поміж народних // Україна. - 1979. - № 48. - С. 25.

5 ЛИСТОПАДА

70 років від дня народження С.М. Трофимука (1923-1979) - українського письменника

5 листопада 1923 р. у с.Куснище, тепер Любомльського району, народився Степан Михайлович Трофимук - український письменник. З 1942 р. брав участь у комуністичному підпіллі на окупованій Волині. Був тричі арештований. Згодом став бійцем з"єднання партизанських

загонів О.Ф.Федорова. Після війни закінчив філфак Львівського пед-інституту та аспірантуру при Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка АН УРСР. Працював науковим співробітником Інституту суспільних наук АН УРСР. Автор ряду літературно-критичних статей і рецензій, кількох монографій.

Література:

Трофимук С.М. Поезія возз"єднаного краю: Літ.- критич. нарис. - К.: Рад. письменник, 1966. - 191 с.

Трофимук С.М. Революційна поезія Західної України, 1917-1939. - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1970. - 246 с.

x x
x

Степан Трофимук // Писатели Украины в Великой Отечественной.- К., 1965. - С. 418-419.

Степан Трофимук // Письменники Радянської України, 1917 - 1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 599.

Трофимук Степан Михайлович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 63.

19 ГРУДНЯ

50 років від дня народження О.В.Криштальської (1943) - поетеси та перекладача

19 грудня 1943 р. у с.Привітне Локачинського району народилася Олена Василівна Криштальська - поетеса та перекладач. Після закінчення у 1961 р. Камінь-Каширського медичного училища, працювала медсестрою у Горохівській районній лікарні. Друкувалась в газетах "Молода Волинь", "Волинь", "Молодь України", журналах "Всесвіт", "Жовтень", "Ранок", "Барвінок" та ін. Зараз живе і працює у м.Луцьку.

Література:

Вівчар Г.М. Весняний переліт; Криштальська О.В. Відкриваю у собі таємницю: Поезії. - Львів: Каменяр, 1987. - 110 с.

Криштальська О. Остання молитва: З нових поезій // Рад.Волинь. - 1990. - 10 листоп.

Криштальська О. Сповідь Гулевичівни: Вірш // Олеся. - 1992. - № 1. - С. 7.

x x
x

Гей В. І віра, і сумнів // Мол. ленінець. - 1987. - 6 черв.

Левчук З. Як добром нагрієте серце... // Бул. комунізму. - 1985. - 1 трав.

Фешик В. Перша ластівка // Бул. комунізму. - 1987. - 19 черв.

x x
x

Криштальська Олена Василівна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 76.

25 ГРУДНЯ

75 років від дня народження М.Я.Гнидюка (1918-1976) - українського письменника

25 грудня 1918 р. у с.Нова Вижва, тепер Старовижівського району, народився Микола Якимович Гнидюк - український письменник. Був розвідником спеціального партизанського загону Д.М.Медведєва. Автор книг про боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками.

Література:

Гнидюк М.Я. Гора з горою не сходиться: Повість. - Львів: Каменяр, 1977. - 158 с.

Гнидюк М.Я. Про що дзвеніли рейки: Докум. повість. - К.: Молодь, 1968. - 206 с.

Гнидюк М. Прыжок в легенду; О чем звенели рельсы: Повести. - М.: Сов. писатель, 1975. - 664 с.

Гнидюк М.Я. Стрибок у легенду: Докум. повість. - Львів: Каменяр, 1969. - 452 с.

x x
x

Гнидюк Микола Якимович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.1. - С.434.

Микола Гнидюк // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 141.

Микола Гнидюк // Письменники України у Великій Вітчизняній: Біобібліогр. довід. - К., 1980. - С.74.

Гнидюк Микола Якимович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 29.

26 ГРУДНЯ

200 років від дня народження Е.Фелінської (1793-1859) - учасниці революційно-демократичного руху, письменниці

26 грудня 1793 р. у с.Узнога Мінської губернії народилась Ева Фелінська - активна учасниця революційно-демократичного руху, одна з перших волинських письменниць. Певний час проживала в с.Вовтин, тепер Локачинського району. Після зустрічі там з відомим революційним демократом Шимоном Конарським, брала участь у роботі керівного ядра підпільної мережі "Співдружність польського народу". Вела пропаганду серед кріпаків, захоплювалась ідеями християнського, утопічного соціалізму. Створила першу підпільну організацію жінок на Україні і Білорусії "Жіноче товариство", яка нараховувала 20 членів. Була заарештована і засуджена на довічне заслання у Тобольську губернію. У 1844 р. на клопотання друзів їй прийшов дозвіл повернутись на Волинь, де вона жила у Вовтині до кінця життя. У 1843 р. Е.Фелінська почала писати, опікуном її творчості став відомий письменник Ю.І.Крашевський. У її книзі "Пам"ятки з життя" (Вільно,1860) зображена історія, звичаї Волині і Литви кін. XVIII - поч. XIX ст.

Література:

Гуртовий Г. Ева з Вовтина // Рад. Волинь. - 1987. - 6,7 січ.

Гуртовий Г. Її звала Скеля // Слава праці. - 1988. - 9 серп.

Фелінська Ева // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 17.

28 ГРУДНЯ

20 рокІв вІд дня випуску першої продукції Луцьким заводом синтетичних шкІр (1973)

28 грудня 1973 р. першу продукцію видав Луцький завод синтетичних шкІр. Це перше промислове пІдприємство в країнІ по виробництву синтетичної шкІри для верху взуття потужнІстю 350 тис. кв.м. синтетичної шкІри та 6 тис. т. взуттевого картону. З 1990 р. взуттевий картон поставляється у Польщу.

Лiтература:

Наказ МІнІстра легкої промисловостІ СРСР про органІзацІю Луцького заводу синтетичних шкІр // Волинь Радянська: Док. І матерІали, 1965-1975. - ЛьвІв, 1984. - С. 181-182.

Луцький завод синтетичних шкІр.- Луцьк, 1991. - 12 с.

Байда Г. ІталІйцІ оновлюють завод // Рад.Волинь. - 1991. - 7 листоп.

Ерзикевич Л. СамостІйнІсть: справжня чи мнима // Мол.ленІнець. - 1988. - 3 верес.

Нове обладнання в цеху // Рад.Волинь. - 1988. - 6 сІч.

x x
x

Луцький завод синтетичних шкІр // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т. 6. - С. 245.

28 ГРУДНЯ

10 рокІв вІд дня створення Шацького державного природного нацІонального парку (1983)

28 грудня 1983 р. постановою Ради МІнІстрІв України з метою збереження унІкальних природних комплексІв у зонІ Шацьких озер, якІ мають особливу екологІчну, Історичну, естетичну цІннІсть, І використання Іх у рекреацІйних, просвІтницьких, наукових І культурних цІлях створено Шацький державний природний нацІональний парк. Загальна його площа 32515 га. ТериторІя роздІлена на зони: заповІд-

ного режиму, рекреаційну, екскурсійно-рекреаційну, зону господарської діяльності. Тут розташовано 22 озера загальною площею 6,6 тис. га, найбільше з них - Світязь площею 27,5 кв.км. Флора парку нараховує близько 800 видів вищих рослин, різноманітний його тваринний світ.

Література:

Про створення Шацького державного природного національного парку: Постанова Ради Міністрів Української РСР // Зібрання постанов уряду УРСР. - 1984. - № 1. - С. 18.

Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. К Шацким озерам // Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. Дорогами дружбы. - Минск, 1985. - С. 156-159.

Природно-заповідний фонд Української РСР / За ред. М.А.Воїнственського. - К.: Урожай, 1986. - 222 с.

Про Шацький державний природний національний парк - с. 16-17.

Ракін О., Маслов В. Шацькі озера // Наука і культура: Україна. - К., 1986. - С. 105-110.

Садовенко Я.П. Національні парки України. - К.: Т-во "Знання" УРСР, 1987. - 48 с.

Про Шацький державний природний національний парк - с. 15-16, 31, 39-41.

Сады, парки и заповедники Украинской ССР. - К.: Будівельник, 1985. - 167 с.

Про Шацький природний парк - с. 52-54.

Стойко С.М., Яценко П.Т., Шушняк М.П. Шацький природний національний парк: Ілюстров. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 48 с.: іл.

Филипенко А.Б., Терлецкий В.К. Свитязь // Лес и человек, 1986. - М., 1985. - С. 17.

Шацкий государственный природный национальный парк // Природные национальные парки Украины. - Львов, 1988. - С. 38-48.

x x

x

Во дойми Шацького парку // Озер. край. - 1991. - № 1. - С. 2 обкл.

Гребенюк Е.М. Создается национальный парк // Стр-во и архитектура. - 1990. - № 8. - С. 8-10.

Иванов В. Шацкий национальный парк // Лес. новь. - 1989. - № 12. - С. 32.

Лазарук В. Хто ж за нас міритиме? // Літ. Україна. - 1988. - 1 верес.

Ракін О. Чорний птах над Світ-озером // Знання та праця. - 1988. - № 11. - С. 8-10.

475 Р О К І В

від часу отримання м.Ковелем магдебурзького права (1518)

У 1518 р. за королівською грамотою на магдебурзьке право село "Ковле" стало містом і дістало назву "Ковель". Згідно привілею місто отримало дозвіл мати свій герб і печатку, влаштовувати ярмарки і торги, звільнялось від управління і суду феодалів. Містом управляла рада, на чолі якої стояли бургомістр і ратмани. Магдебурзьке право мало класовий характер. На Волині воно набуло поширення протягом ХУ-ХУШ ст.

Література:

Вельма М.Г. Ковель: Путівник. - Львів: Каменяр, 1990.- 70с.: іл.

Ковель // Украина туристская.- К., 1986. - С. 93-94.

Сас П.М. Феодальные города. Украины в конце ХУ - 60-х годах ХУІ в. - К.: Наук. думка, 1989. - 232 с.

Про Ковель - с. 18, 22, 24, 31, 43, 92, 107, 110, 119, 126, 132, 149, 154, 157, 172, 175, 179, 181, 182, 186, 212.

Сміян П. Ковель: (Іст.-краезн. нарис) - Львів: Каменяр, 1968. - 43 с.

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: (Краєзн. слов. - від найдавніш. часів до 1914р.): Т.1. - Вінніпег, 1984. - 600 с.

Про м.Ковель - с.508-513.

475 РОКІВ

першої згадки про с.Хобултова, тепер Володимир-Волинського району (1518)

У 1518 р. с.Хобултова вперше згадується у грамоті польського короля Сигізмунда І у зв"язку з наданням феодалу Костюшку права стягати мито з приїжджих купців.

Література:

Петрушак К.Ф., Хмара Н.І. Хобултова // Історія міст і сіл УРСР. Волинська область. - К., 1970. - С. 152-161.

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: (Краєзн. слов. - від найдавніш. часів до 1914р.): Т.2. - Вінніпег, 1984. - 600 с.

Про с.Хобултова - с. 493-494.

Ковальчук Р. Молодіє село [Хобултова] // Слово правди. - 1983. - 29 лип.

Новосад О. Село, праця і люди // Слово правди. - 1986. - 25 жовт.

Юхта М. Стає ще красивішим // Рад.Україна. - 1982. - 10 верес.

400 РОКІВ

першої згадки про с.Тростянець, тепер Ківерцівського району (1593)

У 1593 р. с.Тростянець, тепер Ківерцівського району, вперше згадується у літературних джерелах. За народними переказами його назва пішла від слова "тростина". Тростянець був власністю сім"ї Воронецьких, мав свою кам"яну церкву. Жителі села були учасниками багатьох історичних подій, зокрема, Визвольної війни 1648-1654

рокIв. У 1888 р. в ТростянцI було вIдкрито однокласну церковнопарафIяльну школу, а у 1904 р. сIльськогосподарське училище. Зараз це велике село, де проживає близько пIвтори тисячI чоловIк.

Лiтература:

Оксенюк Р.Н. Тростянець // IсторIя мIст I сIл УРСР. Волинська область. - К., 1970. - С. 289-300.

Крещук С. Колки. МакаревичI. Тростянець: Фотонарис. - ЛьвIв: Каменяр, 1977. - 22 с.

Пура Я.О. Походження назв населених пунктIв Ровенщини. - ЛьвIв: СвIт, 1990. - 142 с.
Тростянець - с. 101.

Цинкаловський О. Стара Волинь I Волинське ПолIсся: (Краезн. слов. вIд найдавнIш. часIв до 1914 р.): Т.2. - ВIннIпег, 1984. - 600 с.
Про с.Тростянець - с.461.

Берекета Б. Тростянець // Рад.Волинь. - 1985. - 30 черв.

НадIIна Г. Село дивиться в майбутне // Лєн. шляхом. - 1984. - 3 берез.

ФлIшаровський Р. Музей IсторII села // Рад.Волинь. - 1985. - 10 трав.

385 Р О К I В
вIд часу народження А.Вишоватого (1608-1678) - дIяча-антитринIтарIя

У 1608 р. народився АндрIй Вишоватий - один з вIдомих дIячIв-антитринIтарIIв, рух яких мав значне поширення на ВолинI в кIнцI ХУI - першIй половинI ХУП ст. ТеологIчну I фIлософську освIту вIн отримав у РакIвськIй академII. У 1648 р. став проповIдником громади антитринIтарIIв у Шершнях та Iваничах, часто приїздив до Кисилина. У АмстердамI видав "БIблIотеку польських братIв" - корпус творIв провIдних IдеологIв антитринIтаризму. Його Iдеї про спIввIдношення вIри I розуму стали надбанням прогресивноI фIлософськоI думки.

Література:

Кралюк П.М. Андрій Вишоватий і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.- краезн. конф., 11-13 жовт. 1991 р. - Луцьк, 1991. - С.51.

Кралюк П.М. Радикально-реформаційні рухи на Волині в ХУІ - першій половині ХУП ст. // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. П Волин. іст.- краезн. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч. П. - С. 205-207.

365 РОКІВ

від часу випуску книги "Лямент" - першого друкованого видання у м.Луцьку (1628)

У 1628 р. у м.Луцьку з"явився перший друкований твір "Лямент по святобливе зешлом... Іоане Василевичу", який видала пересувна друкарня Павла Телиці Доможив Лютковича та Ієромонаха Сильвестра при Луцькому Хрестовоздвиженському братстві; зберігся в єдиному примірнику і знаходиться в Музеї українського мистецтва м.Львова. Серед його авторів Давід Андрієвич - чернець, ієродіакон, луцький братчик, Григорій Сомянович - "пенітарх" луцької братської школи та ін. Цього ж року було надруковане ще одне видання - "Епикидіон албо верше жалобныя на погребеніе Василисы Ящковны", автор якого Стефан Полумеркович. Воно не збереглось, відоме тільки по згадках. Останне з видань - "Апостоли і Евангелія" 1640 р.

Література:

Запаско Я., Ісаевич Я. Пам"ятки книжкового мистецтва: Каталог стародруків, виданих на Україні. Кн. І. (1574-1700). - Львів: Вища шк., 1981. - 135 с.
Про книгу "Лямент..." - с. 46, № 170.

Кралюк П.М. Діяльність первodрукаря Павла Доможив-Лютковича-Телиці на Волині // Минуле і сучасне Волині: Краезнавство: історія, здобутки, перспективи: Тези доп. та повідомл. П регіонал. "Велика Волинь" і УІ обл. іст.-краезн. конф., 8-10 жовт. 1992р. - Луцьк, 1992. - С. 78.

Першодрукар Іван Федоров та його послідовники на Україні (XVI - перша пол. XVII ст.): Збірник док. - К.: Наук.думка, 1975. - 343 с.

Про першодруки на Волині - № 8, 14, 23, 69.

Українська поезія: Кінець XVI - поч. XVII ст. - К.: Наук. думка, 1978. - 432 с.

Текст вірша "Лямент..." - с. 348-356.

Заклекта П. Іван Федоров і друкарні Волині // Слово правди. - 1983. - 23 груд.

Крейнін С.Н. Книгодрукування на Волині // Ковг. правда. - 1991. - 12, 17 груд.

Рожко В., Миць М. Стародруки на Волині: Сторінки історії // Рад. Волинь. - 1988. - 23 листоп.

Сайчук І., Лагановський Л. Борозна першодрукаря // Рад.Волинь. - 1983. - 14 груд.

340 Р О К І В

від часу спорудження Успенської церкви в с.Низкиничі, тепер Іваничівського району (1653)

У 1653 р. в с.Низкиничі, тепер Іваничівського району, побудовано Успенську церкву - видатний зразок української архітектури XVII ст., рідкісний на Волині варіант п"ятикамерної споруди. Церква цегляна, оштукатурена, хрестова в плані. Тут збереглися зразки скульптури і прикладного мистецтва, в тому, числі портрет київського воєводи Адама Киселя, який був фундатором церкви.

Література:

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: (Иллюстриров. справочник-каталог): В 4 т. Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.: ил.

Про церкву в с.Низкиничі - с. 70-71.

Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель / Автор текста и сост. альбома Г.Н.Логвин. - М.: Искусство, Лейпциг: Эдицион, 1982. - 454 с., 176 л. ил.

Про Успенську церкву в с.НизкиничI ІваничІвського р-ну - с. 399, Іл. 191.

Цинкаловський О. Стара Волинь I Волинське ПолІсся: (Краезн. слов. - вІд найдавнІш. часІв до 1914р.): Т.2. - ВІннІпег, 1986. - 578 с.

Про церкву в с.НизкиничІ - с.141.

Корзонюк М. Адам КисІль: темнІ плями, легенди І дІйснІсть // Нар. трибуна. - 1991. - 27 листоп., 4, 11 груд.

x x
x

Памятники истории и культуры Волынской области: Научн.-вспом. библиогр. указ. - Луцк, 1985. - 93 с.

Про Успенську церкву в с.НизкиничІ ІваничІвського р-ну - с. 37.

270 Р О К І В

вІд часу спорудження церкви РІздва БогородицІ у м.КаменІ-Каширському (1723)

У 1723 р. в КаменІ-Каширському на кошти помІщика графа Івана Красицького, хорунжого Литовського побудовано церкву РІздва БогородицІ. Церква тризрубна, двохглава, складена з дубових колод. Спочатку була триглава, в 1880 р. захІдна глава над бабинцем була розІбрана. Центральна глава - на восьмерику, алтарна спирається безпосередньо на зруб. ДзвІниця побудована в 1880 р. Має форму поздовжнього хреста.

Риси украІнськоІ самобутностІ збереглись в Інтер"ерІ живопису ХУП-ХУШ ст. Алтар церкви повернуто на пІвдень. Іконостас в три яруси - вІдновлений у 1876 р. З пІвнІчноІ сторони - хори. Цікава Ікона давньоруського письма - св. Миколай. Церква повернулась з унІІ у православ"я в 1839 р.

Література:

Логвин Г.Н. По Україні: Стародавні мистецькі пам"ятники. - К.: Мистецтво, 1968. - 463 с.

Про церкву Різдва Богородиці у м.Камені-Каширському - с.172.

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: (Иллюстриров. справочник - каталог): В 4т. Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.; ил.

Про церкву Різдва Богородиці - с.72.

Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель / Автор текста и сост. альбома Г.Н.Логвин. - М.: Искусство, Лейпциг: Эдицион, 1982. - 454 с., 176 л. ил.

Про церкву у м.Камені-Каширському - с. 369-370, іл. 63, 64, 65.

x x
x

Памятники истории и культуры Волынской области: Науч.-вспом. библиогр. указ. - Луцьк, 1985. - 93 с.

Про церкву Різдва Богородиці в м.Камені-Каширському - с.38.

210 Р О К І В

від часу спорудження Михайлівської церкви у с.Смолява, тепер Горохівського району (1783)

У 1783 р. в с.Смолява, тепер Горохівського району, побудовано Михайлівську церкву. Вона дерев"яна, тризрубна, одноглава. Зруби рівновисокі. Центральний - квадратний у плані, бабинець і апсида - прямокутні. Неф перекритий зрубним склепінням на восьмерику. Зруби на камінному фундаменті, обшиті вертикальними дошками. У 1877 р. до західного фасаду була прибудована триярусна дзвіниця.

Література:

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: (Иллюстриров. справочник-каталог): В 4 т. Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 335 с.

Про Михайлівську церкву в с.Смолява Горохівського р-ну - с.68.

130 Р О К І В

Польського повстання 1863 р.

Польське повстання 1863 р., одним з керівників якого був Зигмунт Сераковський, уродженець с.Лісове, тепер Маневицького району, знайшло вияв у суспільно-політичних подіях на Волині.

Повстання було поширене на значній частині Волинської губернії, зокрема у Володимирському повіті. Повстанці мали намір об"єднати сили польського, литовського, білоруського та українського народів проти спільного ворога - російського царату.

На Волині відбулося чотири сутички урядових військ з повстанцями, після чого, в травні 1863 р. царські війська розбили під с.Мирополем, тепер Житомирська область, головні сили повстанців, що діяли на Правобережній Україні під командуванням Е.Ружицького.

Література:

Історія Волині: З найдавніш. часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про польське повстання 1863р. - с.28.

Марахов Г.И. Польское восстание 1863 г. на Правобережной Украине. - К.: Изд-во Киев. ун-та, 1967. - 257 с.

Оксенюк Р. Нариси історії Волині: Соціал.- економ. розвиток, рев. та національ. - визвол. рух трудящих (1861-1939). - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1970. - 274 с.

Про польське повстання 1863 р. - с. 15-16.

120 Р О К І В

від часу спорудження залізниці Здолбунів-Рівне-Ковель (1873)

У 1873 р. було споруджено залізницю Здолбунів-Рівне-Ковель, яка з"єднала Волинь з великими економічними центрами. Проведення через Ковель залізниці сприяло розвиткові у місті промисловості, збільшенню кількості його жителів. Ковель увійшов до загальноросійської системи залізничних сполучень.

Література:

Інформація газ. "Волынские губернские ведомости" про відкриття руху поїздів на Києво-Брестській залізниці через м.Луцьк // Луцьку 900 років: Зб. док. і матеріалів. - К., 1985. - С. 51.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про відкриття залізниці Здолбунів-Рівне-Ковель - с.31.

Колосок С. Господарі сталевих магістралей // Мол.ленінець. - 1983. - 6 серп.

110 РОКІВ

від дня народження І.Т.Власовського (1883-?) - українського політичного, церковного і громадського діяча, педагога та історика

У 1883 р. на Харківщині народився Іван Теодорович Власовський - український політичний, церковний і громадський діяч, педагог та історик. Він закінчив Київські Університет та Духовну Академію. На Волинь приїхав у 1918 р., очолив Луцьку чоловічу гімназію. Завдяки діяльності І.Т.Власовського у Луцьку з"явилась перша українська гімназія, почало діяти товариство "Просвіта" і його філії на Волині. 1928 року громадськість Волині обрала його послом до польського сейму. У 30-ті роки в українських газетах друкувались його дослідження з історії національної освіти та дошкільної і шкільної педагогіки, які, на жаль, не збереглися. Під час II-ої світової війни емігрував за кордон, де займався вивченням історії УАПЦ.

Література:

Миць М.Я. Іван Власовський - громадський і церковний діяч // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст. - краезн. конф., 11-13 жовт. 1991 р. - Луцьк, 1991. - С. 89-91.

90 РОКІВ

від часу відкриття у м.Луцьку ливарно-механічних майстерень (1903)

У 1903 р. чеські підприємці брати Свободи відкрили у Луцьку ливарно-механічні майстерні. В жовтні 1939 р. на базі націоналізованих майстерень був створений приладобудівний завод. У 1960 р. були побудовані сучасні приміщення для нових цехів, завод докорінно переобладнано.

Зараз це виробниче об"єднання "Електротермометрія", яке виготовляє контрольні та вимірювальні прилади, що експортуються у 50 країн світу.

Література:

Зубчук К. Від втулок - до термопар // Рад.Волинь. - 1984. - 29 лют.

Колосок С. Друге народження заводу // Мол. ленінець. - 1977. - 24 верес.

Марчук С. Від букси до термопар // Мол. ленінець. - 1967. - 24 груд.

65 РОКІВ

створення Волинського українського театру (1928)

У кінці 1928 р. в м.Луцьку вихованець М.Саксаганського артист Микола Певний організував аматорський гурток, на основі якого незабаром сформувався цілий колектив з професіоналів і аматорів та організувався Волинський український театр. Трупа нараховувала 30 чоловік. Артисти хору і балету, музиканти оркестру виконували ролі і на сцені. Не дивлячись на скрутне матеріальне становище, в постійному репертуарі театру було 30 п"єс. Це - "Бояриня" Лесі Українки, "Гріх" В.Винниченка, "Наталка Полтавка" І.Котляревського, "Запорожець за Дунаєм" П.Гулака-Артемовського, "Сорочинський ярмарок" М.Гоголя, "Тартюф" Мольєра та ін.

Література:

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про український театр у м.Луцьку - с.101.

Миць М.Я. Історія Волинського українського театру // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура: Тези доп. та повідомл. ІУ Волин. іст.-краезн. конф., 13-14 квіт. 1990 р.-Луцьк, 1990. - Ч.П. - С. 41-44.

Миць М.Я. Перший Волинський український театр // Волинський календар. 1992. - Луцьк, 1991. - С. 23.

Миць М. Український театр на Волині // Рад.Волинь. - 1990. - 30 берез.

Здано у виробництво 07. 12. 92
Підписано до друку 20. 12. 92
Формат 60 х 84 / 16. Папір друк. № 2.
Друк офсетний. 3,25 друк. арк.
Тираж 100. Зам. 3777.
Волинська обласна друкарня
263010 м. Луцьк, пр. Волі, 27.